Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi, 2025, Cilt 19 Sayı 53, Sayfa 43-60
Mediterranean Journal of Educational Research 2025, Volume 19 Issue 53, Page 43-60
.
Copyright © 2025. Açık Erişim Makale CC BY-NC-ND

Türkçe ve Korece Ders Kitaplarının Kültürlerarası Duyarlılık Açısından İncelenmesi*

*Solji Kang[1**] & Feryal Cubukcu[2]*

Özet: Bu çalışma, Türkiye'de yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan Yedi İklim Türkçe ders kitapları ile Güney Kore'de Korece öğretiminde kullanılan Sejong Korece ders kitaplarını, kültürlerarası duyarlılık açısından karşılaştırmalı olarak incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, Michael Byram'ın (1997) Kültürlerarası İletişim Yeterliliği (ICC) modeli temel alınarak, her iki kitap serisi tutum, bilgi ve beceri boyutlarında analiz edilmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi tekniğiyle yürütülen çalışmada, A1'den B2'ye kadar toplam on iki ders kitabı incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre, her iki kitap seti de hedef kültüre dair temel bilgiler sunmakla birlikte, öğrencilerin diğer kültürlerle empati kurmasına, karşılaştırmalı düşünme becerilerini geliştirmesine ve eleştirel kültürel farkındalık kazanmasına yönelik içeriklerin sınırlı olduğu görülmüştür. Özellikle beceri boyutunda, öğrencilerin kültürel analiz yapmasını ve kültürlerarası iletişim senaryolarını deneyimlemesini sağlayacak etkinliklerin yetersizliği dikkat çekicidir. Yedi İklim ders kitaplarında kültürel içerikler daha çok ileri seviyelerde (B1–B2) öne çıkarken, Sejong Korece serisi kültürlerarası unsurları başlangıç seviyesinden itibaren daha sistematik şekilde entegre etmektedir. Ancak her iki kitapta da eleştirel düşünmeyi ve kültürlerarası iletişim stratejilerini teşvik eden etkinliklerin sınırlı olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, kültür aktarımının çoğunlukla yüzeysel bilgi düzeyinde kaldığını ve kültürlerarası yeterliliğin gelişimi için gerekli pedagojik yapının tam anlamıyla oluşturulamadığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: yabancı dil eğitimi, kültürlerarası eğitim, kültürlerarası duyarlılık, ders kitabı analizi, Michael Byram, karşılaştırmalı inceleme.

Geliş Tarihi: 21.06.2025 – **Kabul Tarihi:** 08.07.2025 – **Yayın Tarihi:** 30.09.2025

DOI:

An Analysis of Turkish and Korean Language Textbooks in Terms of Intercultural Sensitivity

Abstract: This study aims to conduct a comparative analysis of the Yedi İklim Türkçe textbooks, used for teaching Turkish as a foreign language in Türkiye, and the Sejong Korean textbooks, used in Korean language education in South Korea, in terms of their reflection of intercultural sensitivity. Drawing on Michael Byram's (1997) model

[1] **Solji Kang,** Dokuz Eylül University Institute of Educational Sciences, ORCID: 0009-0009-3304-605X.

***** Bu çalışma "Türkçe ve Korece Ders Kitaplarının Kültürlerarası Duyarlılık Açısından İncelenmesi" adlı tezden üretilmiştir

** **Correspondence:** soljikang21@gmail.com
[2] **Feryal Çubukçu,** Dokuz Eylul, English Language Education, ORCID: 0000-0003-3313-6011.

of Intercultural Communicative Competence (ICC), the textbooks were examined through three core dimensions: attitudes, knowledge, and skills. The research was carried out using qualitative content analysis, specifically through the document review method. A total of twelve textbooks, from levels A1 to B2, were analyzed in this study. The findings indicate that while both textbook series provide basic cultural knowledge related to the target culture, they tend to lack in-depth content that fosters empathy toward other cultures, develops comparative thinking, and encourages critical cultural awareness. In particular, the skills dimension—where learners are expected to analyze cultural contexts and engage in intercultural communication scenarios—was found to be underrepresented. The Yedi İklim textbooks show a stronger emphasis on cultural content at higher levels (B1–B2), while the Sejong Korean series integrates intercultural elements consistently from the beginner level. However, in both series, activities promoting critical reflection and intercultural communication strategies remain limited. This suggests that cultural transmission is often confined to descriptive information, without the pedagogical scaffolding necessary for developing intercultural competence. The study highlights the need for more interactive, comparative, and reflective tasks in language education materials to enhance students' intercultural sensitivity and competence.

Keywords: foreign language education, intercultural education, intercultural sensitivity, textbook analysis, Michael Byram, comparative analysis

GİRİŞ

Günümüzde artan göç hareketliliği, uluslararası eğitim fırsatlarının çoğalması ve küreselleşmenin etkisiyle kültürlerarası etkileşim günlük yaşamın ayrılmaz bir parçası hâline gelmiştir. Bu durum, sadece sosyal yaşantıda değil, eğitim alanında da önemli dönüşümleri beraberinde getirmiştir. Özellikle yabancı dil öğretimi süreçleri, bireylerin sadece hedef dili öğrenmelerini değil, aynı zamanda farklı kültürel değerlerle tanışmalarını da içeren çok yönlü bir etkileşim alanına dönüşmüştür. Bu bağlamda, yabancı dil eğitimi kültürlerarası duyarlılığın gelişimi açısından stratejik bir rol üstlenmektedir.

Türkiye ve Güney Kore gibi artan sayıda uluslararası öğrenciye ev sahipliği yapan ülkelerde, dil öğretimi aynı zamanda bir kültürel yakınlaşma aracı olarak işlev görmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK, 2023) verilerine göre Türkiye'ye 2023 yılında 316.456 kişi göç etmiştir ve bu göçmenlerin önemli bir kısmını eğitim amacıyla gelenler oluşturmaktadır. Aynı şekilde, Güney Kore'de de 2023 yılı itibarıyla uzun dönemli olarak ikamet eden yabancı uyruklu kişi sayısı 2,5 milyonu aşmış, 2024 yılı itibarıyla ülkedeki uluslararası öğrenci sayısı 208.962'ye ulaşmıştır (Kore Cumhuriyeti Eğitim Bakanlığı, 2024). Bu veriler, her iki ülkenin çok kültürlü yapısının giderek belirginleştiğini ortaya koymaktadır. Kültürel çeşitliliğin artışı, dil eğitiminin sadece dilbilgisel yeterlilik kazandırmakla sınırlı olmaması gerektiğini; aynı zamanda bireylerin farklı kültürlere karşı saygı, hoşgörü ve anlayış gibi değerleri benimsemelerini de hedeflemesi gerektiğini göstermektedir. Özellikle, ders kitapları gibi temel öğretim materyallerinin kültürlerarası duyarlılık açısından ne ölçüde yeterli olduğu konusu dikkatle ele alınması gereken bir araştırma alanıdır. Bu bağlamda, ders kitaplarında sunulan içeriklerin hedef kültüre ilişkin bilgi vermekle kalmayıp, öğrencilerin farklı kültürel perspektifleri tanımasına olanak sağlaması beklenmektedir (Byram, 1997).

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de yaygın olarak kullanılan Yedi İklim Türkçe ve Güney Kore'de kullanılan Sejong Korece ders kitaplarını kültürlerarası duyarlılık bağlamında karşılaştırmalı olarak incelemektir. İnceleme, Byram'ın (1997) önerdiği kültürlerarası yeterlilik modeline dayanarak; tutum (attitudes), bilgi (knowledge) ve beceri (skills)başlıkları altında yürütülmüştür. Böylece her iki dilin öğretiminde kullanılan kitapların kültürlerarası farkındalığı destekleme düzeyi değerlendirilmiş ve geliştirmeye yönelik öneriler sunulmuştur. Bu giriş bölümünde ortaya konulan sosyal ve akademik bağlam doğrultusunda, çalışmanın temel amacı, yabancı dil öğretim materyallerinin kültürlerarası duyarlılığı geliştirme potansiyelini incelemek ve Türkçe ile Korece ders kitaplarının bu konudaki yeterliliklerini karşılaştırmaktır. Böylece, hem ders kitabı yazarları hem de dil öğreticileri için yol gösterici önerilerin sunulması hedeflenmektedir.

Bu çalışma, yabancı dil olarak Türkçe ve Korece öğretiminde kullanılan ders kitaplarında kültürlerarası duyarlılığın nasıl yansıtıldığını incelemeyi amaçlamaktadır. Bu çalışma, üç temel soruya odaklanmaktadır:

- İlk olarak, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında kültürlerarası duyarlılık hangi düzeyde yer almaktadır?
- İkinci olarak, yabancı dil olarak Korece öğretiminde kullanılan ders kitaplarında kültürlerarası duyarlılık hangi düzeyde yer almaktadır?
- Son olarak ise, Türkçe ve Korece ders kitaplarının analiz edilmesi sonucunda, her iki ülkenin ders kitaplar arasında ne tür benzerlikler ve farklılıklar bulunmaktadır?

KURAMSAL ÇERÇEVE

Kültür ve Yabancı Dil Eğitimi

Kültür kavramı, tarihsel olarak farklı disiplinlerde çeşitli şekillerde tanımlanmış olup, genellikle bir toplumun değerlerini, inançlarını, yaşam biçimlerini ve davranış kalıplarını içeren bir yapı olarak kabul edilir. UNESCO (2000), kültürü yalnızca sanat ve edebiyatla sınırlı olmayan; aynı zamanda yaşam biçimleri, temel haklar, inanç sistemleri ve gelenekler gibi unsurları da kapsayan bir bütün olarak tanımlamaktadır. Bu tanıma göre kültür, hem bireylerin kimliğini belirleyen hem de toplumsal bütünleşmeyi sağlayan temel bir öğedir. Dil ve kültür arasında güçlü bir ilişki bulunmaktadır. Brown (2007), dili ve kültürü birbirinden ayrılamaz bir bütün olarak tanımlar. Ona göre, bir dilin öğrenilmesi aynı zamanda o dile ait kültürel yapıların da öğrenilmesini gerektirir. Bu bağlamda, yabancı dil öğretimi sürecinde kültür, yalnızca destekleyici bir unsur değil; öğrenme sürecinin merkezinde yer alan temel bir bileşendir. Dolayısıyla etkili bir dil eğitimi, öğrencilerin hem hedef dilin kurallarını hem de bu dilin ait olduğu kültürel bağlamı anlayarak içselleştirmesini gerektirir.

Kültürlerarası Eğitim ve Duyarlılık

Kültürlerarası eğitim, farklı kültürel geçmişlere sahip bireylerin karşılıklı anlayış geliştirebilmelerini ve birlikte yaşayabilmelerini hedefleyen bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım, bireylerin sadece kendi kültürel değerlerine bağlı kalmalarını değil; diğer kültürleri tanımalarını, anlamalarını ve empati kurmalarını da destekler. Abdallah-Pretceille (2010), kültürlerarası eğitimi sadece pedagojik bir strateji değil, aynı zamanda çağdaş toplumun

demokratik bir hedefi olarak değerlendirir. Kültürlerarası duyarlılık ise, bireyin başka kültürlerden gelen insanlarla karşılaştığında açık fikirli, saygılı ve anlayışlı bir tutum sergileyebilmesini ifade eder. Bennett (1993), kültürlerarası duyarlılığı, bireyin kendi kültürüne olan farkındalığını artırarak diğer kültürleri daha iyi anlamasını sağlayan bir gelişim süreci olarak açıklamaktadır. Bu süreçte birey, kültürel farklılıkları bir tehdit olarak değil, bir zenginlik olarak görmeye başlar.

Kültürlerarası Yeterlilik Modeli

Yabancı dil eğitiminin kültürlerarası bileşenini sistematik bir şekilde ele alan en kapsamlı model, Michael Byram (1997) tarafından geliştirilmiştir. Byram'ın kültürlerarası iletişim yeterliliği modeli (Intercultural Communicative Competence – ICC), bireyin yabancı dil kullanımı sırasında kültürlerarası iletişimi etkili bir şekilde yürütebilmesini sağlayan beceriler bütününü tanımlar. Model beş ana bileşenden oluşmaktadır:

- Tutum (Attitudes): Merak, açıklık ve kendi kültürüne yönelik eleştirel bakış.
- Bilgi (Knowledge): Hem kendi kültürü hem de diğer kültürler hakkında bilgi.
- Yorumlama ve ilişkilendirme becerileri (Interpreting and Relating): Kültürel olayları ve belgeleri yorumlayıp karşılaştırabilme yetisi.
- Keşfetme ve etkileşim becerileri (Discovery and Interaction): Yeni kültürel bilgiler elde etme ve bunları etkili şekilde kullanabilme.
- Eleştirel kültürel farkındalık (Critical Cultural Awareness): Kültürel sistemleri eleştirel biçimde analiz edebilme yetisi.

Bu çalışmada Byram'ın modelinden türetilmiş üç ana kategori (tutum, bilgi, beceri) esas alınarak ders kitapları değerlendirilmiştir. Çünkü bu üç temel başlık, hem öğretilebilir hem de ölçülebilir olmaları açısından ders kitaplarında içerik analizi için uygun bir çerçeve sunmaktadır.

Ders Kitaplarında Kültürlerarasılık

Ders kitapları, yabancı dil öğretiminde hem dilsel yapıların hem de kültürel içeriklerin aktarıldığı en temel materyallerden biridir. Ancak, birçok araştırma ders kitaplarının kültür aktarımı konusunda sınırlı ve yüzeysel kaldığını göstermektedir (Çelik, 2022; Genel, 2020). Özellikle kültürlerarası duyarlılığı geliştirmeye yönelik içeriklerin eksikliği, öğrencilerin farklı kültürlerle ilgili eleştirel farkındalık geliştirmesini engellemektedir. Byram'ın modeline dayalı analizler, ders kitaplarında yer alan metinlerin ve görsellerin kültürlerarası farkındalık sağlayıp sağlamadığını ortaya koymak açısından büyük önem taşır. Bu tür analizler, sadece hedef kültürün tanıtımına değil; öğrencilerin farklı kültürleri karşılaştırarak değerlendirmesine olanak tanıyan içeriklerin varlığını da sorgular.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi (document analysis) tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda, Türkçe ve Korece

öğretiminde kullanılan ders kitapları kültürlerarası duyarlılık açısından analiz edilmiştir. Bu analizde, belirli bir kuramsal çerçeveye (Byram, 1997) dayalı içerik değerlendirme yapılmıştır.

Çalışma Materyali

Araştırmada analiz edilen materyaller, Türkçe için "Yedi İklim Türkçe" ve Korece için "Sejong Korece" ders kitaplarıdır. Her iki kitap seti de yabancı dil olarak ilgili dili öğrenen bireylere yönelik hazırlanmıştır ve hem kamu kurumları tarafından geliştirilmiş hem de geniş bir kullanıcı kitlesine sahiptir. Yedi İklim Türkçe kitapları Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanmış, A1'den C1 seviyesine kadar uzanan ve yabancı öğrencilere Türkçeyi öğretmeyi amaçlayan resmi bir kaynak setidir. Sejong Korece ise Kral Sejong Enstitüsü (King Sejong Institute) tarafından hazırlanmış olup, dünyada Korece öğrenen yabancı öğrenciler için en yaygın kullanılan kaynaklardan biridir.

Bu çalışmada, Avrupa Ortak Başvuru Metni (CEFR) çerçevesine göre A1, A2, B1 ve B2 seviyelerinde toplam oniki kitap(Türkçe 4 cilt, Korece 8 cilt) incelenmiştir. Her iki dil için dört farklı düzeyin incelenmesi, seviye farklılıklarının kültür aktarımı üzerindeki etkisini karşılaştırmalı olarak değerlendirmeyi mümkün kılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak Byram'ın (1997) kültürlerarası yeterlilik modeline dayalı bir kontrol listesi oluşturulmuştur. Her kitap bu başlıklar altında sistematik şekilde taranmış, metinler, görseller, etkinlikler ve okuma parçaları değerlendirmeye alınmıştır. Bu analiz süreci, betimsel içerik analizi yöntemine uygun biçimde yürütülmüştür.

Tablo 1. Bayram'ın Teorisine Dayalı Kontrol Listesi

Analiz Kriteri	Detaylı Kriter	Örnek Soru
Tutum	Açıklık	Farklı kültürel yönelimleri ve bakış açılarını karşı tarafın bakış açısından görmeye çalışan açık bir zihni gerektiren içerik veya etkinlikler var mı?
	Önyargı kırma	Doğal olarak kabul edilen kültürel gelenekleri ve kalıpları, değerleri ve varsayımları sorgulayan içerik veya etkinlikler var mı?
	Eleştirel kültürel farkındalık	Eleştirel kültürel farkındalık temelinde kişinin kendi kültürü ve öğrenme dilinin kültürü hakkında değerlendirme yapabilecek içerik veya etkinlikler var mı?
Bilgi	Genel bilgi	Kendi kültürünüzün ve diğer kültürlerin kültürel kalıpları, ürünleri, gelenekleri vb. hakkında genel bilgiyi sunan veya bunları kullanabilecek etkinlikler veya içerikler içeriyor mu?
	Kültürel arka plan bilgisi	Temel iletişim için gerekli olan ihtiyaçlar, değerler, inançlar, tutumlar, sözlü ve sözsüz davranışlar, sosyal kurumlar, ilişkiler vb. hakkında arka plan bilgisi içeriyor mu?
	Deneyimsel bilgisi	Öğrencilerin önceden sahip olduğu bilgi birikimi veya yeteneklerine dayanarak öğrencinin deneyimsel bilgisini kullanabilecek etkinlikler veya içerikler içeriyor mu?

Beceri	Çoklu perspektifler	Öğrenme dilinin kültürel eğitim materyallerinde veya olaylarında ortaya çıkan bakış açılarını bulma ve bunları kendi bakış açısıyla ilişkilendirebilme etkinlikleri veya içerikleri içeriyor mu?
	Kültürlerarası iletişim stratejileri	Kültürlerarası iletişim durumuna uygun olarak karşı taraf ile doğal bir şekilde iletişim kurabilecek etkinlikler veya içerikler içeriyor mu?
	Kültürlerarası farklılıklar ve benzerlikler	Kültürler arası benzerlikleri ve farklılıkları karşılaştırabilmeyi teşvik ediyor mu?

Verilerin Analizi

Veri analizi sürecinde, her ders kitabı ayrı ayrı incelenmiş ve her bir kategorideki (tutum, bilgi, beceri) kültürlerarası unsurlar nitel olarak sınıflandırılmıştır. Bulgular, hem içerik yoğunluğu hem de çeşitlilik düzeyi açısından karşılaştırılmış; ayrıca iki dilin kitapları arasında benzerlikler ve farklılıklar belirlenmiştir. Tüm veriler araştırma soruları doğrultusunda tematik kodlamaya tabi tutulmuş ve örneklerle desteklenmiştir. Bu analiz süreci, yalnızca hedef kültürün tanıtımını içeren içeriklerle sınırlı kalmamış; bunun ötesinde, kültürlerarası etkileşimi ve anlayışı destekleyen çok yönlü örneklere odaklanmıştır. Bu nedenle, kültürel stereotipleri güçlendiren tek yönlü anlatımlar kapsam dışı bırakılmıştır.

BULGULAR

Tutum

Kültürlerarası duyarlılığın temel bileşenlerinden biri olan tutum, bireyin başka kültürlere karşı sergilediği açıklık, hoşgörü, empati ve merak gibi duyuşsal eğilimleri kapsamaktadır. Bu çalışmada, incelenen ders kitaplarında tutuma dair içerikler; metinlerdeki temalar, diyaloğa dayalı etkinlikler, görsel materyaller ve kültürel karşılaştırma ifadeleri üzerinden değerlendirilmiştir.

A1 Düzeyi

Tablo 2. A1 Ders Kitabının Tutum Açısından Analizi

Analiz Kriteri	**Detaylı Kriter**	**Yedi iklim A1**		**Sejong A1**	
		n	f	n	f
Tutum	Açıklık	1	100	9	47
	Önyargı kırma	-	0	8	42
	Eleştirel kültürel farkındalık	-	0	2	11
Toplam		1	100	19	100

Yedi İklim A1 Türkçe ders kitabı, Romanyalı Daniela karakterinin Türk tiyatrosuna dair izlenimlerini sunarak karşı tarafın perspektifinden kültürü anlama ve açıklık boyutunu

yansıtmaktadır. Sejong Korece A1 kitabı ise farklı ülkelerin selamlaşma biçimleri, özel telefon numaraları, şehir tanıtımları, vücut dili ve hobiler gibi çeşitli kültürel karşılaştırma içerikleri sunarak açık zihniyet geliştirmeye yönelik dokuz etkinlik sağlamaktadır. Ayrıca, farklı kültürel alışkanlık ve varsayımlara şüpheyle yaklaşan önyargı kırıcı içerikler yer almakta; eleştirel kültürel farkındalık açısından ise öğrencilerin kendi kültürleriyle öğrenilen dili karşılaştırıp değerlendirebilecekleri hobiler ve beden dili konuları üzerinde durulmaktadır.

A2 Düzeyi

Tablo 3. A2 Ders Kitabının Tutum Açısından Analizi

Analiz Kriteri	**Detaylı Kriter**	**Yedi iklim A2**		**Sejong A2**	
		n	f	n	f
Tutum	Açıklık	5	50	6	75
	Önyargı kırma	2	20	2	25
	Eleştirel kültürel farkındalık	3	30	-	0
Toplam		10	100	8	100

Yedi İklim A2 ve Sejong Korece A2 ders kitapları, kültürlerarası tutum açısından açıklık, önyargı kırma ve eleştirel farkındalık boyutlarında içerikler sunmaktadır. Yedi İklim A2 kitabında Miss World yarışması, Guinness Dünya Rekorları, uluslararası metropoller ve Usain Bolt gibi konular aracılığıyla farklı kültürlere açıklık teşvik edilirken, önyargı kırma kapsamında Türk bireylerin başarıları ve çeşitli kültürel stereotiplerin sorgulanması yer almaktadır. Ayrıca, çevre koruma ve kendi ülkesinin trafik sorunları gibi evrensel ve yerel temalar eleştirel kültürel farkındalık için fırsat sunmaktadır. Sejong Korece A2 kitabı ise Japonya, Almanya, Tayland seyahatleri ve farklı kültürel etkinliklerle açıklık boyutunu desteklemekte; hediyeler ve toplumsal davranışlar gibi konularda kültürlerarası karşılaştırmalar yaparak öğrencilerin kendi kültürlerine dair önyargılarını kırmalarına yardımcı olmaktadır.

B1 Düzeyi

Tablo 4. B1 Ders Kitabının Tutum Açısından Analizi

Analiz Kriteri	**Detaylı Kriter**	**Yedi iklim B1**		**Sejong B1**	
		n	f	n	f
Tutum	Açıklık	18	72	11	52
	Önyargı kırma	6	24	8	38
	Eleştirel kültürel farkındalık	1	4	2	10
Toplam		25	100	21	100

Yedi İklim B1 ve Sejong Korece B1 ders kitapları, kültürlerarası tutum açısından açıklık, önyargı kırma ve eleştirel kültürel farkındalık boyutlarında çeşitli içerikler sunmaktadır. Yedi İklim B1 kitabı, Japon dağcılardan Amerikalı sporculara, dünya festivallerinden aşk hikâyelerine kadar toplam 18 farklı içerikle öğrencilerin diğer kültürlere açıklık geliştirmesini hedeflemekte; farklı ülkelerin sınav sistemleri, engelli sanatçılar, bayram ve evlilik gelenekleri gibi konularla öğrencilerin kendi önyargılarını sorgulamalarına olanak

tanımaktadır. Ayrıca, kültürel uygulamalardaki çeşitliliğin nedenlerini tartışmaya yönelik sorular aracılığıyla eleştirel düşünmeyi teşvik etmektedir. Sejong Korece B1 kitabı da benzer şekilde farklı ülkelerin evleri, tatil etkinlikleri, düğün gelenekleri, yemekleri ve bayrakları gibi içeriklerle açıklık boyutunu desteklemekte; Kore ve diğer kültürler arasında yapılan karşılaştırmalarla önyargı kırma ve kültürel farkındalık geliştirmeyi amaçlamaktadır. Özellikle Korelilerin ve yabancıların sevdiği yemeklerin karşılaştırılması ve düğün kültürlerinin tarihsel değişimi gibi etkinlikler, eleştirel kültürel farkındalık boyutuna katkı sağlamaktadır.

B2 Düzeyi

Tablo 5. B2 Ders Kitabının Tutum Açısından Analizi

Analiz Kriteri	**Detaylı Kriter**	**Yedi iklim B2**		**Sejong B2**	
		n	f	n	f
Tutum	Açıklık	12	50	10	48
	Önyargı kırma	9	37.5	6	28.5
	Eleştirel kültürel farkındalık	3	12.5	5	23.5
Toplam		24	100	21	100

Yedi İklim B2 ve Sejong Korece B2 ders kitapları, kültürlerarası tutum açısından açıklık, önyargı kırma ve eleştirel kültürel farkındalık boyutlarında çok boyutlu içerikler sunmaktadır. Yedi İklim B2 kitabında Erasmus, Da Vinci, Einstein, farklı ülkelerin evlilik gelenekleri, iş yaşamı, yemek kültürü, misafirperverlik gibi temalarla açıklık boyutuna katkı sağlandığı; öğrencilerin farklı bakış açıları geliştirmelerine yardımcı olacak sorularla önyargıların kırılmasının desteklendiği; kendi kültürlerini sorgulamaya ve farklı kültürlerle karşılaştırmaya yönlendiren sorularla da eleştirel kültürel farkındalık kazandırılmaya çalışıldığı görülmektedir. Sejong Korece B2 kitabında ise her üniteden sonra yer alan çeviri ve karşılaştırmalı etkinlikler sayesinde öğrencilerin hem kendi kültürlerini hem de diğer kültürleri anlamaları teşvik edilmektedir. Özellikle popüler kültür, doğal afetler, beden dili, gençlerin hayal ettiği meslekler, kültürel farklılıklar ve dünya ülkelerine dair tanıtımlar açıklık boyutunu desteklemektedir. Ayrıca önyargı kırma açısından karşılaştırmalı sorular ve farklı kültürlere yönelik etkinliklerle öğrencilerin perspektiflerini genişletmeleri hedeflenmiştir. Eleştirel kültürel farkındalık ise, öğrencilerin kendi ülkeleri ile ilgili tanıtım yapmaları, kültürel farklılık deneyimlerini paylaşmaları, farklı beden dili kullanımlarını anlamaları gibi etkinlikler aracılığıyla geliştirilmeye çalışılmaktadır. Her iki kitapta da kültürel çeşitliliğe yönelik anlayış geliştirmeye katkı sağlayan ve öğrencinin kültürlerarası duyarlılığını artırmayı amaçlayan zengin içeriklerin yer aldığı görülmektedir.

'Tutum' Boyutunun Kültürlerarası Açıdan Karşılaştırılması

A1 düzeyi dışarıda bırakıldığında, Türkçe ve Korece ders kitapları tutum boyutunda benzer düzeyde kültürlerarası duyarlılık göstermektedir. Türkçe kitaplarda kültürel içerik dil seviyesi ilerledikçe artarken, Korece kitaplarda her düzeyde kültürlerarası bakış açısı entegre edilmiştir. Her iki kitap setinde "açıklık" tutumu güçlü bir şekilde vurgulanmakla birlikte, "eleştirel kültürel farkındalık" genellikle yüzeysel düzeyde kalmaktadır. Bu durum,

kültürlerarası eğitimin öğrencilerin sadece anlayışlı bireyler olmalarını değil, aynı zamanda eleştirel ve empatik bireyler olarak yetişmelerini hedeflemesi gerektiğini göstermektedir.

Bilgi

Kültürlerarası yeterliliğin ikinci boyutu olan bilgi (knowledge), bireyin hem kendi kültürüne hem de hedef kültüre ilişkin sosyal yapı, gelenek-görenek, yaşam tarzı ve toplumsal normlar gibi konularda bilgi sahibi olmasıyla ilgilidir (Byram, 1997). Ders kitaplarında bu boyut, kültürel içerikli metinler, açıklayıcı bilgiler, kültürel karşılaştırmalar ve görseller aracılığıyla aktarılır. Bu bölümde, Türkçe ve Korece ders kitaplarının bilgi boyutunda sunduğu içerikler değerlendirilmiştir.

A1 Düzeyi

Tablo 6. A1 Ders Kitabının Bilgi Açısından Analizi

Analiz Kriteri	Detaylı Kriter	Yedi iklim A1		Sejong A1	
		n	f	n	f
Bilgi	Genel bilgi	7	44	7	33
	Kültürel arka plan bilgisi	4	25	6	29
	Deneyimsel bilgisi	5	31	8	38
Toplam		16	100	21	100

Yedi İklim A1 ve Sejong Korece A1 ders kitapları, bilgi boyutunu genel bilgi, kültürel arka plan bilgisi ve deneyimsel bilgi yönünden çok boyutlu olarak ele almaktadır. Yedi İklim A1 kitabında ülke adları, hayvanlar, ünlü kişiler gibi konular genel bilgi olarak sunulurken; Japon isimleri ve fotoğrafları, CV örneği, Bell'in hikayesi gibi içerikler kültürel değer ve geleneklerle bağlantılı kültürel arka plan bilgisi olarak değerlendirilmiştir. Sejong Korece A1 kitabında da ülke isimleri, selamlaşma biçimleri, hava durumu, beden dili ve ayakkabı numaraları gibi çok çeşitli konular genel bilgi ve kültürel arka plan bilgisi olarak sunulmuştur. Bunun yanında, Kore'den kendi ülkesine nasıl seyahat edileceğini düşünmeye yönelik sorular gibi etkinlikler, öğrencinin önceden sahip olduğu bilgi ve deneyimi kullanmasını gerektiren deneyimsel bilgiye dayalı uygulamalar olarak öne çıkmaktadır.

A2 Düzeyi

Tablo 7. A2 Ders Kitabının Bilgi Açısından Analizi

Analiz Kriteri	Detaylı Kriter	Yedi iklim A2		Sejong A2	
		n	f	n	f
Bilgi	Genel bilgi	6	40	8	62
	Kültürel arka plan bilgisi	4	27	3	23
	Deneyimsel bilgisi	5	33	2	15
Toplam		15	100	13	100

Yedi İklim A2 ve Sejong Korece A2 ders kitapları, bilgi boyutunu genel bilgi, kültürel arka plan bilgisi ve deneyimsel bilgi açısından çok boyutlu şekilde ele almaktadır. Yedi İklim A2 kitabında çevre sorunları, olimpiyatlar, Guinness rekorları, dünya metropolleri gibi

konularla toplam altı içerik genel bilgi olarak değerlendirilmiş; tekvando, Guinness rekorları, metropoller ve Usain Bolt gibi temalar kültürel arka plan bilgisi gerektiren örnekler olarak öne çıkmıştır. Ayrıca öğrencinin kendi ülkesindeki tatil tercihleri, yetişen meyveler, mizah kahramanları gibi sorularla deneyimsel bilgi kullanımını destekleyen etkinlikler sunulmuştur. Sejong Korece A2 kitabında ise farklı ülkelere yapılan seyahatler, hediye verme gelenekleri, kamusal alanda davranış kuralları ve hobiler gibi konular genel bilgi ve kültürel arka plan bilgisi kapsamında değerlendirilmiştir. Bu kitapta da öğrencinin kendi ülkesine dair deneyimlerini kullanmasını sağlayan etkinliklerle deneyimsel bilgiye dayalı öğrenme hedeflenmiştir.

B1 Düzeyi

Tablo 8. B1 Ders Kitabının Bilgi Açısından Analizi

Analiz Kriteri	**Detaylı Kriter**	**Yedi iklim B1**		**Sejong B1**	
		n	f	n	f
Bilgi	Genel bilgi	19	36	11	32.5
	Kültürel arka plan bilgisi	19	36	11	32.5
	Deneyimsel bilgisi	15	28	12	35
Toplam		53	100	34	100

Yedi İklim B1 ve Sejong Korece B1 ders kitapları, bilgi boyutunda “genel bilgi”, “kültürel arka plan bilgisi” ve “deneyimsel bilgi” unsurlarını çok boyutlu bir şekilde içermektedir. Yedi İklim B1 kitabında euro, Oscar ödülleri, Roma İmparatorluğu, Cannes Film Festivali, Abraham Lincoln gibi çeşitli konulara yer verilmiş ve toplam 19 öğenin hem genel hem de kültürel arka plan bilgisi sunduğu belirlenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin kendi kültürleriyle bağlantı kurmasını sağlayan sorular yoluyla deneyimsel bilgiye dayalı etkinlikler de sunulmuştur. Benzer şekilde, Sejong Korece B1 kitabında dünya mutfakları, iklimler, evlilik gelenekleri, yıldönümleri gibi konular aracılığıyla hem genel hem de kültürel bilgi verilmiş; Tteokbokki, sandviç ve makarna yapımı gibi etkinliklerle öğrencilerin geçmiş deneyim ve bilgilerini kullanabilecekleri öğrenme fırsatları sağlanmıştır. Her iki kitap da bilgi aktarımının ötesine geçerek öğrenciyi kültürel farkındalık ve kişisel katılıma yönlendiren yapılar içermektedir.

B2 Düzeyi

Tablo 9. B2 Ders Kitabının Bilgi Açısından Analizi

Analiz Kriteri	**Detaylı Kriter**	**Yedi iklim B2**		**Sejong B2**	
		n	f	n	f
Bilgi	Genel bilgi	14	41	20	39
	Kültürel arka plan bilgisi	8	24	16	31.5
	Deneyimsel bilgisi	12	35	15	29.5
Toplam		34	100	51	100

Yedi İklim B2 ve Sejong Korece B2 ders kitapları, “genel bilgi”, “kültürel arka plan bilgisi” ve “deneyimsel bilgi” olmak üzere kültürel bilginin üç temel türünü çok boyutlu bir

şekilde ele almaktadır. Yedi İklim kitabı, ünlü şahsiyetler, doğal afetler ve geleneksel kültür gibi konular aracılığıyla genel bilgiler sunmakta; bazı içerikler ise okuyucunun Schiller, Einstein gibi kişileri ya da Erasmus programını anlayabilmesi için arka plan bilgisi gerektirmektedir. Ayrıca öğrencilerin kendi kültürlerine dair deneyimlerini paylaşmalarına olanak tanıyan etkinlikler de yer almaktadır. Benzer şekilde, Sejong Korece kitabı da farklı ülkelerin özellikleri, Kore kültürü ve gençlik konuları gibi temaları işlemekte; öğrencilerin kendi ülkeleriyle kıyaslama yaparak hem arka plan bilgilerini kullanmalarını hem de kişisel deneyimlerini ifade etmelerini sağlamaktadır. Her iki kitap da bilgiyi yalnızca aktarmakla kalmayıp, öğrenciyi kültürlerarası düşünmeye teşvik eden çok yönlü içerikler sunmaktadır.

'Bilgi' Boyutunun Kültürlerarası Açıdan Karşılaştırılması

A2–B2 düzeylerinde, Türkçe ders kitapları Korece kitaplara kıyasla daha yoğun kültürel bilgi sunarken, Korece ders kitapları çokkültürlü yaklaşımı benimseyerek öğrencileri farklı kültürlerle tanıştırmayı amaçlamaktadır. Her iki kaynakta da genel bilgi ve kültürel arka plan vurgulanmakla birlikte, deneyimsel bilgi eksik kalmakta; bu durum ise öğrencilerin kültürlerarası etkileşim pratiği kazanmalarını sınırlayabilmektedir.

Beceri

Kültürlerarası yeterliğin temel bileşenlerinden biri olan beceri (skills), bireylerin farklı kültürel sistemleri karşılaştırma, bu sistemleri yorumlama ve etkili bir biçimde etkileşim kurma yetkinliklerini kapsamaktadır (Byram, 1997). Bu beceriler, yabancı dil öğretiminin hem en karmaşık hem de en nitelikli çıktılarından biri olarak değerlendirilmektedir. Yabancı dil öğrenen bireylerin, yalnızca hedef dile ait kültürel ögeleri tanımaları değil; aynı zamanda bu ögeleri kendi kültürel referans çerçeveleriyle karşılaştırarak eleştirel bir bakış açısı geliştirmeleri beklenmektedir.

A1–A2 Düzeyi

Tablo 10. A1 Ders Kitabının Beceri Açısından Analizi

Analiz Kriteri	**Detaylı Kriter**	**Yedi iklim A1**		**Sejong A1**	
		n	f	n	f
Beceri	Çoklu perspektifler	2	100	3	14
	Kültürlerarası iletişim stratejileri	-	0	9	41
	Kültürlerarası farklılıklar ve benzerlikler	-	0	10	45
Toplam		2	100	22	100

Tablo 11. A2 Ders Kitabının Beceri Açısından Analizi

Analiz Kriteri	**Detaylı Kriter**	**Yedi iklim A2**		**Sejong A2**	
		n	f	n	f
Beceri	Çoklu perspektifler	5	41.5	2	40
	Kültürlerarası iletişim stratejileri	5	41.5	2	40

	Kültürlerarası farklılıklar ve benzerlikler	2	17	1	20
Toplam		12	100	5	100

Yedi İklim A1–A2 kitaplarında, beceri geliştirmeye yönelik içerikler oldukça sınırlıdır. Metinlerin sonunda yer alan "Anlayalım", "Cevaplayalım" gibi bölümler genellikle anlama ve temel dil üretimi düzeyinde kalmakta; kültürlerarası karşılaştırma ya da değerlendirme becerisini tetikleyen yönlendirmelere yer verilmemektedir. Bazı bölümlerde öğrencilere kendi yaşamlarıyla bağlantı kurma şansı tanınsa da bu, çoğu zaman yüzeysel düzeydedir. Sejong Korece A1–A2 kitaplarında ise öğrencinin kendi deneyimlerinden yola çıkarak hedef kültürle ilişki kurmasını amaçlayan daha fazla sayıda etkinlik mevcuttur. Örneğin, "Kendi ülkenizde bu bayram nasıl kutlanır?", "Bu yiyeceğe benzer yemekler var mı?" gibi sorular, öğrencinin karşılaştırmalı düşünmesine olanak tanır. Ancak bu yönlendirmeler genellikle yalnızca cevaplama düzeyinde kalmakta; derinlemesine analiz ya da tartışma imkânı sunmamaktadır.

B1 Düzeyi

Tablo 12. B1 Ders Kitabının Beceri Açısından Analizi

Analiz Kriteri	**Detaylı Kriter**	**Yedi iklim B1**		**Sejong B1**	
		n	f	n	f
Beceri	Çoklu perspektifler	9	27	10	31.25
	Kültürlerarası iletişim stratejileri	15	46	12	37.5
	Kültürlerarası farklılıklar ve benzerlikler	9	27	10	31.25
Toplam		33	100	32	100

Yedi İklim B1 kitabında, öğrencilerin kültürel karşılaştırma yapmasını sağlayacak bazı tartışma soruları ve yazma etkinlikleri yer almaktadır. Özellikle "Sizce bu gelenek başka kültürlerde de var mıdır?", "Kendi ülkenizde benzer bir durum yaşanır mı?" gibi yönlendirmeler, öğrencinin hem hedef hem kendi kültürünü düşünmesini sağlar. Ancak bu tür etkinliklerin sayısı sınırlı olup, genellikle dersin yan unsuru şeklinde sunulmaktadır. Sejong Korece B1 kitabında, kültürel içeriklerle ilgili konuşma ve yazma etkinliklerinde, öğrencilerin kendi deneyimlerini paylaşmaları teşvik edilmektedir. Bununla birlikte, öğrenciyi eleştirel düşünmeye yönlendirecek tartışma sorularının azlığı dikkat çekmektedir. Örneğin, "Senin ülkenin kültürel farklılıklarını açıklayın" gibi yüzeysel sorular yer almakta; ancak kültürlerarası çelişkiler, önyargılar ya da iletişim kazaları gibi daha derin konular işlenmemektedir.

B2 Düzeyi

Tablo 13. B2 Ders Kitabının Beceri Açısından Analizi

Analiz Kriteri	**Detaylı Kriter**	**Yedi iklim B2**		**Sejong B2**	
		n	f	n	f
Beceri	Çoklu perspektifler	8	30	14	37
	Kültürlerarası iletişim stratejileri	12	44	11	29

	Kültürlerarası farklılıklar ve benzerlikler	7	26	13	34
Toplam		27	100	38	100

Yedi İklim B2 seviyesinde, öğrencilerin analiz yapmasını teşvik eden yazma ve konuşma etkinlikleri daha fazla yer almaktadır. Özellikle "Sizin ülkenizde misafirlerin karşılanması ve uğurlanmasında neler söylenir?" gibi sorular, kültürlerarası etkileşim konularına doğrudan temas etmektedir. Bu tür etkinlikler, öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeleri açısından değerlidir. Ancak bazı metinlerde yönlendirme eksikliği, öğrencinin derinlemesine analiz yapmasını zorlaştırmaktadır. Sejong Korece B2 kitabı ise benzer temaları işlemekte; teknoloji, medya, aile yapısındaki dönüşüm gibi konularda öğrencilere görüş belirtme imkânı sunmaktadır. Kitabın sonlarında yer alan proje ödevleri ve grup tartışmaları, öğrencilerin fikir üretmesini desteklemektedir. Ancak kültürlerarası bakış açısının doğrudan vurgulandığı, farklı kültürel örneklerin karşılaştırıldığı içerikler nadirdir.

'Beceri' Boyutunun Kültürlerarası Açıdan Karşılaştırılması

Korece kitaplar A1 seviyesinden itibaren kültürlerarası beceri etkinliklerine yer verirken, Türkçe kitaplar bu tür etkinliklerde B1–B2 seviyelerinde yoğunlaşmaktadır. Korece materyaller çoklu perspektifler ve karşılaştırmalı kültürel analizler sunma konusunda daha sistematik bir yapıya sahiptir. Her iki kitap setinde de öğrencilerin kendi kültürleriyle hedef kültürü karşılaştırmalarını teşvik eden etkinlikler bulunmakla birlikte, eleştirel düşünme ve kültürlerarası iletişim stratejilerine dair içerikler sınırlı kalmaktadır.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Tartışma

Bu araştırmada, Yedi İklim Türkçe ve Sejong Korece ders kitapları kültürlerarası duyarlılık bağlamında Byram'ın (1997) kültürlerarası yeterlilik modeli temel alınarak tutum, bilgi ve beceri boyutlarında incelenmiştir. Elde edilen bulgular, her iki kitap setinin kültürel içerikler sunduğunu, ancak bu içeriklerin çoğunlukla tek yönlü, tanıtıcı ve hedef kültür odaklıolduğunu göstermektedir. Bu çalışmada, dil öğretiminde kültürün önemi vurgulanmış ve kültürlerarası eğitimin gerekliliği ortaya konmuştur. Türkçe ve Korece ders kitapları, kültürlerarası duyarlık kuramı çerçevesinde incelenmiş; her iki dildeki ders kitaplarında özellikle Türkçe A1 seviyesinde Korece ise A2 seviyesinde kültürel içeriğin sınırlı olduğu gözlemlenmiştir. Bu bulgu, önceki çalışmalarla (Genel, 2020; Okur & Keskin, 2013 ; Şeref & Yılmaz, 2013) da örtüşmektedir. Kim (2017) ise Korece ders kitaplarının kültürlerarası bakış açısını yeterince yansıtamadığını belirtmiştir. Tutum boyutunda her iki kitapta da açıklık öne çıkarken, A1 seviyesinde Sejong Korece daha yoğun kültürlerarası içerik sunarken, Türkçe kitap hedef kültüre odaklanmaktadır; ancak üst seviyelerde Türkçe kitaplarda kültürlerarası unsurlar artmaktadır (Yıldız, 2021). Özellikle kültürlerarası çatışmaları anlama, farklılıkları değerlendirme ve çokkültürlü ortamda davranış geliştirme gibi üst düzey duyuşsal hedeflere yönelik içerikler sınırlı kalmıştır. Bu bulgu, Bennett'in (2001) kültürlerarası duyarlılık modelinde öne çıkan "minör kültürel farklara açık olma" aşamasının henüz kitaplara yeterince

yansıtılamadığını göstermektedir. Bilgi boyutunda, Türkçe kitaplar daha zengin içerik sunarken, her iki kitapta da deneyimsel bilgi sınırlıdır(Yılmaz, 2020). Sejong Korece kitapları kültürel verileri daha yapılandırılmış ve sistematik biçimde sunarken; Yedi İklim kitaplarında kültürel bilgi daha dağınık ve metin içine gömülmüş biçimdedir. Ancak her iki kitapta da kültürlerarası karşılaştırmalara dayalı bilgi sunumu eksiktir. Oysa kültürlerarası yetkinlik sadece bilgi edinmek değil, bu bilgiyi farklı kültürlerle ilişkilendirerek analiz edebilme becerisiyle anlamlı hâle gelir (Byram, 1997; Rathje, 2007). Beceri boyutunda ise her iki kitap da öğrencinin konuşma ve yazma becerilerini destekleyecek etkinliklere yer verse de, kültürlerarası karşılaştırma ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlik sayısı oldukça sınırlıdır. Özellikle öğrencinin kendi kültürünü değerlendirmesi ve hedef kültürle ilişkisini kurabilmesi açısından yönlendirici sorular, proje temelli çalışmalar ve senaryo temelli öğrenme araçları eksiktir. Bu da Deardorff'un (2006) vurguladığı gibi kültürlerarası etkinliğin davranışsal boyutunun yeterince desteklenmediğini göstermektedir. Bu çalışma, yalnızca iki ders kitabını incelemesi açısından sınırlı olsa da, iki ülkenin dil öğretiminde kültürlerarası yaklaşımın geliştirilmesi için önemli çıkarımlar sunmaktadır.

Sonuç

Bu çalışmanın genel bulgularına göre, hem Yedi İklim Türkçe hem de Sejong Korece kitapları kültürel öğeleri içermekte ancak kültürlerarası duyarlılığı geliştirme potansiyelleri sınırlı düzeydedir. Her iki kitap da hedef kültürü tanıtmakta başarılı olsa da, öğrencinin:

- Kendi kültürünü sorgulaması,
- Diğer kültürleri empatik bir bakış açısıyla değerlendirmesi,
- Kültürlerarası iletişim ortamlarına hazırlanması

gibi temel hedeflere ulaşmasını destekleyecek pedagojik yapı ve içeriklerden yoksundur.

Seviye arttıkça (özellikle B2 düzeyinde) kültürel çeşitlilik ve eleştirel bakış açısı kısmen daha fazla yer bulsa da, bu gelişim sistematik bir ilerleme göstermemektedir. Bu da, ders kitaplarında kültürlerarasılığı bir bütün olarak tasarlamak yerine, yüzeysel bir kültürel anlatımla sınırlı kalındığını düşündürmektedir.

Öneriler

Bu araştırmanın sonuçları doğrultusunda, yabancı dil olarak Türkçe ve Korece öğretiminde kullanılacak ders kitaplarının geliştirilmesine yönelik aşağıdaki öneriler sunulabilir:

Türkçe Ders Kitaplarına Yönelik Öneriler

Kültürlerarası duyarlılığı desteklemek amacıyla, ders kitaplarında kültürlerarası karşılaştırmalara olanak tanıyan etkinliklere daha fazla yer verilmesi önerilmektedir (örneğin, "Sizce bu gelenek diğer ülkelerde nasıl yaşanıyor olabilir?" gibi sorularla öğrencilerin farklı kültürel perspektifleri düşünmeleri teşvik edilmelidir). Ayrıca, eleştirel kültürel farkındalık geliştirmeye yönelik açık uçlu tartışma soruları, senaryolar ve proje temelli ödevlerin ders içeriğine dahil edilmesi, öğrencilerin yalnızca bilgi edinmelerini değil, aynı zamanda kültürel

analiz ve değerlendirme becerilerini geliştirmelerini sağlayacaktır. Bu bağlamda, başlangıç seviyesinden ileri düzeye kadar, öğrencilerin sadece bilgi değil, anlayış ve empati geliştirmelerini hedefleyen kültürlerarası duyarlılık içeren materyallerin sistematik biçimde sunulması önem arz etmektedir.

Korece Ders Kitaplarına Yönelik Öneriler

Temel düzeydeki ders kitaplarında kültürel içerik oldukça sınırlı kalmış olup, bu eksiklik daha fazla okuma parçası ve düşündürücü metinlerle giderilmelidir. Her seviyede farklı yazarların yer alması, yaklaşım farklılıklarına yol açmış; bu durum kültürlerarası bakış açısının her düzeyde tutarlı ve dengeli bir şekilde yansıtılamamasına neden olmuştur. Bu nedenle, tüm seviyelerde kültürlerarası perspektifin bütüncül bir yaklaşımla ele alınması gerekmektedir. Ayrıca, görsel-işitsel ve dijital kaynakların kültürel çeşitliliği ne ölçüde yansıttığı gelecekte yapılacak araştırmalarla incelenmeli ve bu alandaki bulgular öğretim materyallerinin geliştirilmesine katkı sunacak şekilde değerlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

Abdallah-Pretceille, M. (2010). *Avrupa'da kültürlerarası eğitim* (H.-e. Jang, Çev.). Hanul.

Bennett, M. J., & Bennett, J. M. (2001). Developing intercultural sensitivity: An integrative approach to global and domestic diversity. In R. M. Paige (Ed.), *Education for the intercultural experience* (2nd ed.). Intercultural Press.

Brown, H. D. (2007). *Yabancı dil öğrenimi ve öğretiminin ilkeleri* (İ. Heungsu, Çev.). Pearson Education Korea.

Byram, M. (1997). *Teaching and assessing intercultural communicative competence*. Multilingual Matters.

Çelik, S. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki yönergelerin görev temelli yöntem açısından incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi].

Deardorff, D. K. (2006). Identification and assessment of intercultural competence as a student outcome of internationalization. *Journal of Studies in International Education, 10*(3), 241–266.

Genel, P. (2020). *Yabancı dil olarak Türkçe ve Korece öğretim kitaplarının kültürel unsurlar açısından incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi].

Kim, Y. S. (2017). *Analyzing Korean teaching materials from an intercultural education perspective* [Yüksek lisans tezi, Ewha Kadın Üniversitesi].

Kore Cumhuriyeti. Adalet Bakanlığı. (2023). Giriş-çıkış yapanlar ve ülkede kalan yabancılar istatistikleri: Uyruk (bölge) ve kalış iznine göre ülkede bulunan yabancıların durumu. 출입국자 및 체류외국인 통계: 국적(지역) 및 체류자격별 체류외국인 현황. https://www.moj.go.kr/

Kore Cumhuriyeti Eğitim Bakanlığı. (2024). *Yabancı uyruklu öğrenciler istatistik raporu*. https://www.moe.go.kr/boardCnts/viewRenew.do?boardID=350&boardSeq=101034&lev=0&searchType=null&statusYN=W&page=2&s=moe&m=0309&opType=N

Okur, A., & Keskin, F. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürel aktarım. *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi, 36*, 171–186.

Rathje, S. (2007). Intercultural competence: The status and future of a controversial concept. *Journal of Language and Intercultural Communication, 7*(4), 254–266.

Şeref, H., & Yılmaz, E. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımı. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 25*, 87–102.

Türkiye İstatistik Kurumu(TÜİK). (2023) *Uluslararası Göç İstatistikleri raporu*. https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Uluslararasi-Goc-Istatistikleri-2023-53544

UNESCO. (2006). *UNESCO guidelines on intercultural education*. UNESCO Publishing.

Yılmaz, M. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürlerarası beceriler: Ders kitapları üzerine bir inceleme. *Uluslararası Eğitim ve Dil Araştırmaları Dergisi*, *6*(2).

Yıldız, M. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında kültür aktarımı. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 61(2).

Yıldız, M., & Demir, A. (2016). İngilizce öğretmen adaylarının kültürlerarası farkındalık düzeyleri ile öğretmen yeterlikleri arasındaki ilişki. *Uluslararası Eğitim ve Öğretim Dergisi*, *5*(3), 78–92.

Yükseköğretim Kurulu (YÖK). (2024). *Yükseköğretim istatistikleri*. https://istatistik.yok.gov.tr

AN ANALYSIS OF TURKISH AND KOREAN LANGUAGE TEXTBOOKS IN TERMS OF INTERCULTURAL SENSITIVITY

EXTENDED ABSTRACT

INTRODUCTION

In today's globalized world, intercultural interaction has become an integral part of daily life due to increased migration, international education opportunities, and cultural diversity. Language education plays a pivotal role in promoting intercultural sensitivity, as it not only teaches linguistic skills but also introduces learners to new cultural perspectives. In countries like Türkiye and South Korea, which host a growing number of international students, language education also serves as a means of cultural rapprochement. This study aims to analyze and compare the intercultural sensitivity elements of two widely used textbook series—*Yedi İklim Türkçe* and *Sejong Korean*—based on Michael Byram's Intercultural Communicative Competence (ICC) model. The model evaluates three dimensions: attitudes, knowledge, and skills.

The theoretical foundation of this study rests on the close relationship between language and culture. Drawing from the literature on intercultural education and Byram's ICC model, the study defines intercultural sensitivity as the capacity to empathize with and understand diverse cultural perspectives. The research utilizes three key elements of Byram's framework:

- Attitudes: openness, curiosity, and critical reflection on one's own culture;
- Knowledge: understanding of social groups, practices, and cultural products;
- Skills: ability to interpret, compare, and interact across cultures.

METHODOLOGY

A qualitative research design was employed, utilizing document analysis to systematically evaluate 12 textbooks (A1–B2 levels) from both series. A checklist was developed based on Byram's ICC model to assess textual, visual, and activity-based content. The textbooks were analyzed in terms of frequency and depth of intercultural elements, and findings were categorized and coded thematically.

FINDINGS

- The Sejong Korean textbooks introduced intercultural content from the A1 level, while Yedi İklim emphasized it more strongly at B1–B2 levels.
- Both series reflected an openness to other cultures; however, critical cultural awareness was limited.
- Sejong texts included more instances of stereotype-breaking and cross-cultural comparisons, especially in beginner levels.
- Both textbook sets included general cultural information and some background knowledge on cultural practices.
- Yedi İklim tended to offer denser content but in a more fragmented and less systematic way.

- Sejong Korean provided a more structured integration of cultural knowledge across all levels.
- However, experiential knowledge (engaging students' own backgrounds) was limited in both series.
- Intercultural skills were the least emphasized dimension in both textbooks.
- Sejong Korean provided more structured activities involving comparison and communication strategies.
- In Yedi İklim, tasks fostering critical thinking and interaction appeared mostly in B1–B2 levels.
- Neither series consistently supported students in developing deeper reflective or analytical skills.

DISCUSSION

The comparative analysis revealed that although both textbook sets introduce cultural content, they often do so in a descriptive and surface-level manner. The findings align with prior studies indicating a lack of critical and experiential intercultural content in language textbooks. While Sejong Korean excels in integrating intercultural elements across levels, it still lacks in-depth activities that foster cultural empathy or conflict resolution skills. Conversely, Yedi İklim's cultural content is richer at higher levels but lacks systematic design and interactive pedagogies. Both fail to fully support the development of Byram's model, especially the behavioral and reflective components.

While both textbooks demonstrate an effort to include cultural content, they fall short in cultivating intercultural sensitivity in a comprehensive manner. Key deficiencies include:

- Limited opportunities for students to reflect on their own culture;
- Lack of empathetic, comparative, and critical-thinking tasks;
- Inadequate scaffolding for intercultural communication practice.

There is a need for more interactive, comparative, and reflective learning tasks, starting from the early stages of language instruction. For Turkish Textbooks: Incorporate critical questions, scenario-based activities, and project-based learning to develop intercultural awareness and comparison. Intercultural content should be systematically introduced from A1 onwards. For Korean Textbooks: Address the inconsistencies caused by different authors across levels. Ensure a coherent intercultural perspective and expand the depth of reflective and analytical content at all levels.

Future studies should explore digital and audiovisual materials used alongside textbooks to assess their role in promoting intercultural competence.